

FÜGGETLEN HAJDUSÁG.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési árak:
Egész évre 100 kor., félévre 50 kor., negyedévre 25 kor.
Egyes szám ára 2 korona.
Hirdetések felvétele egyezség szerint.

Felelős szerkesztő: **BOR JÁNOS.**
Kiadótulajdonos: **BORBÉLY SAMU.**

Megjelenik hetenként egyszer, vasárnap reggel.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajdusoboszló, I. Vasut-utca 306.

A kormányválság és a birtokreform

Mindenki, akinek Magyarország megerősödése, halálos sebeiből való gyors felgyógyulása szíven fekszik, főleg abból a szempontból találja aggasztónak a válság hosszúra húzódását, hogy megint sok nappal, ha ugyan nem több héttel tolódik el a földbirtokreformra vonatkozó törvény nemzetgyűlési elintézése. Mert hiszen minden nap közelebb hoz bennünket az őszhöz, amikor a birtokreform törvény végrehajtását meg kell kezdeni, ha csak a termelés folytonosságába nem akarunk zavart, esetleg a törvény végrehajtásának újabb egy évvel való elhalasztását.

Annál inkább sajnós volna ez, mert hiszen tudjuk, hogy a birtokreform alapelvei tekintetében az összes érdekelt tényezők között megegyezés jött létre. A beavatottabbak azt is tudják, hogy ez a nézeteltérés, ami a reform egyes részleteire nézve a kisgazdapárt két miniszteri vezére között fenn forogott, szintén rendbe jött, vagyis egy sikerült Rubinek Gyula fáradozásainak előkészíteni a birtokreform törvényhozási tárgyalását, mint még előtte egyetlen kormánynak sem. Mindenki, aki a vonatkozó törvényjavaslatot látta, csak elismerőleg szólt róla, mert feltétlenül tiszteli a tulajdonjogot, de eleget tesz az ország sürgős gazdasági és szociális szükségletének is. Valóságos csapás lenne tehát, az ország további fejlődésére nézve, ha a birtokreformot a kormányválság bármiképen elgáncsolná.

Mindenesetre erősen megnyugtató biztosíték nekünk e tekintetben Rubinek Gyula földmivelésügyi miniszternek az a kijelentése, hogy a földmivelésügyi tárcát, a birtokreform törvény megalkotását akkor is megtartja, ha a kormányzó elhatározása folytán és a nemzetgyűlés többségének bizalmából el kellene vállalnia a miniszterelnökséget. Ugy tudjuk, hogy a kis-

gazdapárt ragaszkodik Rubinek Gyula miniszterelnökségéhez és a nemzetgyűlés másik nagy pártja is támogatja vállalkozását. De még inkább tudjuk, hogy Rubinek Gyula a birtokreform megalkotását munkás élete egyik betetőzéséül tekinti és kötelességének tartja a reform megalkotását. Nincs tehát okunk kétségbeesnünk a fontos reform sorsa fölött és kétségtelennek látszik, hogy az új kormány kinevezése után a nemzetgyűlés azonnal tárgyalás alá fogja venni úgy a birtokreformot, mint a vele szoros összefüggésben lévő mezőgazdasági érdekképviselőlről szintén kész törvényjavaslatot.

KÜL- ÉS BELPOLITIKA

Az entente hatalmak megbízottai Brüsszelben, majd Spaában folytatták tanácskozásait, amelyre Németországot is meghívták. Lloyd George is részt vett azon. Törökországot komolyan megfigyelmeztették, hogy írja alá a békét, mit ha nem tesz, elleuségként kezelik. Törökország még nem felelt.

Az ántánt megbizta Görögországot, hogy szállítson csapatokat Kisáziába és Szonyra vidékén csináljon rendet, Konstantinápolyba pedig mielőbb vonuljon be. A görögök meg is vették lábukat Kisáziában, azonban nagyobb előhaladást nem tehetnek az erős ellenállás miatt. A felmentő török csapatok pedig már Konstantinápoly előtt állanak, úgy hogy a zür-zavar a legnagyobb tetőfokra emelkedett. A törökök szent háborúja napról-napra erősödik. Nehéz lesz itt rendet csinálni az ántánt részéről.

Albániában is kitört a forradalom. Az ország egyes helyein a felkelők túlsúlyra jutottak. Az olaszok helyzete itt nem ki-elégítő.

Sokkal válságosabb hírek érkeznek Lengyelországról. Brusszilov orosz vezér hadai Lemberget elfoglalták és a Stanislaucsernovitz vonalat erősen tartják. Brusszilov tábornok Lengyelország megsemmisítésén fáradozik és a lengyel haderőt bekeríteni igyekszik. A lengyel hadvezetőség ezt észrevette és Kievet hírtelen kiűrtette. Brusszilov hadserege állítólag fegyelmezett német csapatokkal is rendelkezik. Főcélja

az volna, hogy Lengyelország felmorzsolása után Németországgal az összeköttetést megszerezze, közben Csehországot és Romániát állandóan veszélyeztesse. Brusszilov csapatai között több erősen fegyelmezett hadosztály van. Valószínű, hogy Brusszilov Európa térképét újból megfogja változtatni. Aligha nem a cári és német császári hatalom visszaállítása is napirenden lesz. A lengyelek segélykérését Franciaország meghallgatta. Már utban is vannak Varsó felé a katonai felszereléseket, municiót, tiszteket, aliszteket és csapatokat szállító francia vonatok. Lemberg eleste komoly veszedelmet jelent a lengyelekre, mert így Lengyelország testének egészen alája furakodott Brusszilov és Krakkónak tart. Itt pedig nagyon közeléri a cseheket és Németországot.

Franciaország bizonyos évfolyamokat, tartalékos tisztjeinek és altisztjeinek egyes részeit mozgósította, Románia pedig általános mozgósítást rendelt állítólag el. Itt is sok a baj. A nagyzás átka aligha nem agyonzuzza ezt a telhetetlen, az ugorkafára felkapaszkodott fajzatot.

Ha Közép-Európa térképére rátekinünk, úgy látjuk, hogy ismét erős forrongások előtt áll Európa és hogy a párisi térképcsináló urak összes munkája kezd kárbaveszni. Ég a talaj Közép-Európában, az ujdonsült államok kínos vergődéseit Csonka-Magyarországról nyugodt lélekkel szemléli.

Az osztrák bojkott erősödik ellenünk, most már a csehpimaszok is ellenünk fordultak. Ausztria minden nyomorúságát a csehpimaszoknak köszönheti. Lám milyen hamar összeérkeztek nézeteik, ha Csonka-Magyarországról áll a szó. Szép kis barátság lehet ez!

A múlt héten az oláhok, a héten a csehek mozdultak arrább, a jövő héten a szerbek kezdik kiűriteni azon magyar területeket, amelyeket a párisi térképcsináló iroda nem rajzolt oda nekik a mappájokra. Hányszor volt már nekik kiszabva a kivonulásra több-kevesebb idő. Na de meg kellett várni az aratást.

Horthy Miklós kormányzónk két héten keresztül hallgatta ki a magyar politikuskokat. A kihallgatások során az az óhaj merült fel, hogy szükség volna egy egységes kormányzó párt, mely az ország sorsát irányítaná. A pártok tárgyaltak is erről. A kisgazdapárt kijelentette, hogy csak úgy megy bele, ha az új kormányzó-párti magvát a kisgazdapárt fogja képezni. Ezt azonban a nemzeti egyesülés pártja

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

nem jó szemmel nézi. Gróf Bethlen Istvánt megbizta a kormányzó, hogy próbálja meg egy ilyen párt összehozását. Gróf Bethlen vállalkozása elé nem sok reménnyel néznek politikusaink. Utána Rubinek kormányelnökségét emlegetik. Nem lehetetlen, hogy szeptemberben új választások lesznek ismét.

Demarkációs képtelenségek

Előre láttuk, hogy amint az ország ébredezni kezd a veszített háború, a két forradalomnak nevezett felfordulás és az ellenséges megszállás által okozott dermedtségéből és megindul a gazdasági termelő tevékenység, az ugynevezett demarkációs vonalak mentén hi fognak derülni azok a szörnyűségek, amelyek sok tízezer négy-szögméternyi területen kínos küszködéssé teszik a magyar honpolgárok életét és lehetetlenné nemcsak a haszonnal járó gazdálkodást, hanem általában az egész megélhetést is. Legelőbb a román demarkációs vonal mentén támadt kelevények fakadtak ki és a román kormány nagy kegyesen hozzájárult ahhoz, hogy mindenféle zaklató ellenőrzés mellett a demarkációs vonal mentén a gazdák hozzáférhessenek földjeikhez. A termést persze ott kell hagyni a románok kezén. Az ilyen zsákmányoló Románia végre tudja hajtani, mert hiszen a hadseregét nem arra használja fel, hogy az orosz bolsevisták ellen küzdjön, hanem sürgősebb neki azoknak a magyar vidékeknek kifosztása, ahová csapatai el tudtak jutni.

A szerbek is azt tartják fontosnak, hogy csak július végén menjenek ki az országrabló béketervezet ellenére is megszállva tartott területekről, mert hiszen ez az ő javukra több százezer hold termését jelenti. Legújabbán a cseh demarkációs vonalról is olyan hírek jönnek, hogy a győri, mosoni községek nem tudnak átjutni a Duna másik, a csehek által megszállott partján levő földbirtokukra, a csallóközi pedig a magyar parton levő erdeikbe. Tehát tárgyalásokra van szükség. A huszadik században, amelyet egy előrehaladott civilizáció és kiépített jogbiztonság korának neveztek valaha, nemzetközi tárgyalások kellene ahhoz, hogy valaki a saját birtokához hozzájusson és használhassa. Semmi nem üti rá jobban a bünsz rablás bélyegét az egész megszállási üzletre, mint ez. A nemzetközi jog szerint államok viselnek háborút államok ellen. Ebben az esetben román, cseh és szerb hatalmasságok magyarországi birtokosok magántulajdona ellen. Bajos lesz ennek az ugynevezett megszállásnak ezt a közönséges büntett jellegét bármiféle történelmi írásnak is megváltoztatni.

Egy országnak ezeréves gazdasági összeforradását nem lehet a papiroson szétszabdálni. Erre nincs elég ereje kis szomszédainknak, de még hatalmas pártfogóinknak sem. Pláne, ha ez a pártfogás is csak olyan kétséges valami, mint a mostani. Egészen hiába fogják megpróbálni az ugynevezett határmegállapító bizottságok továbbtolni az országot felszabdalt vonalakat. Újabb meg újabb gazdasági képtelenségekbe fognak ütközni. Hol egy községi

határt, hol egy vízszabályozó társulatot, hol egy szövetségi vagy másféle ilyen gazdasági alakulást kell keresztülvágni. Mégis csak vissza kell tenni ezeket a vonalakat azokra a határokra, amikkel az ország a háború előtt ezer esztendőn át bírt. Nem hisszük, hogy lenna már a világon olyan nép, amelynek elég tág a lelkiismerete arra, hogy a szóbanlevő demarkációs képtelenségeket hosszabb időn át elviselhesse. A büntődat és a lelkiismeret-furdalás is cselekvő tényezővé válhatik.

Gazdálkodás a román demarkációs vonal mentén

Amint tudjuk, Magyarországnak feláradolása nagyon somorán és minden jogos érdek teljes félretételével ment végbe. Így a román demarkációs vonal is nemcsak egyes községeknek határát vágja ketté, hanem sok gazdának földjét is úgy kettészeli, hogy akármelyik részén lakják a gazda az ország területének, a demarkációs vonalon túl eső földjétől szuronyok kergettek vissza. Ez az állapot rengeteg sok nehézséget okozott a demarkációs vonal melletti gazdálkodásban. Ha meggondoljuk, hogy ez a vonal csaknem ezerszáz kilométer hosszú, akkor elképzelhetjük, hogy hány ezer magyar gazda életét keserítette meg ez az állapot, lakott legyen a demarkációs vonalon innen, vagy túl.

A már aláírt, de a magyar törvényhozás által még el nem fogadott békeszerződés értelmében még csak most kezdhették meg munkájukat azok a határmegállapító bizottságok, amelyeket a győztes nagyhatalmak küldenek ide, hogy az égbekiáltó igazságtalanság és főlöszleges kárbiztosításoknak legalább azt a részét orvosolják, ami az életet és a gazdálkodást a demarkációs vonal mentén képtelen gyötrelmémé tette.

A magyar kormány már hosszabb idő óta sürgeti, hogy a román kormány valamelyes ideiglenes megegyezésbe menjen bele, hogy a gazdálkodás a szóban levő vidékeken teljesen meg ne akadjon. Most végre létre jött a megegyezés, amelyet a magyar kormány és a román kormány megbízásából is katonatisztek írtak alá. Ez az egyezmény június 26-án lépett életbe és egy hónapi határidőre mindkét részről fel lehet mondani.

Az egyezménynek a következő intézkedéseit kell főképpen kiemelnünk:

Azokat az ingatlanokat, amik a demarkációs vonaltól nem esnek hat kilométernél messzebb, utlevél nélkül átélhetik a tulajdonosok, bérlők vagy művelők. A demarkációs vonalat igazolójeggyel lehet állítani, amelyet a magyar területen a járási főszolgabíró, a román megszállás alatt lévő területen pedig a román közigazgatási hatóság állít ki. Az igazolványokon rajta kell lenni a főszolgabíró, a román közigazgatási hatóság, továbbá az illetékes magyar és román katonai parancsnokság pecsétjének is. Ezek az igazolójegyek két hónapoként megújítandók.

Ilyen igazolványt kaphatnak a vonaltól hat kilométernél messzebb eső földek érdekeltjei is.

Joguk van az igazolványra a tulajdonosokon, bérlőkön, vagy művelőkön kívül ezek családtagjainak, segédjeinek, kezelőinek, alkalmazottainak és munkásainak is, ha az ő közreműködésük az ingatlanok gazdasági kihasználása érdekében szükséges.

Ez a közlekedés csak napkeltései napnyugtáig tarthat. Könyvet, ujságot, vagy más írást, levelet és fegyvert nem szabad vinni. Kocsik, állatok, szerszámok és egy heti élelem átvihetők.

Érdekes intézkedés ebben az egyezményben még az, hogy a termésnek a felét azon a területen kell hagyni, ahol az ingatlan fekszik.

A demarkációs vonalon folyó ilyen forgalmat a csendőrség őrzi.

Hát bizony elég keserves lesz az ez évi gazdálkodás a demarkációs vonal mentén, az egyezmény alapján is. De legalább nem lesznek kitéve a gazdák mindentéle önkényes sarcolásoknak és erőszakoskodásoknak. A mai viszonyok között ez is nagy szolgálat a magyar mezőgazdaságnak.

A földművelésügyi miniszter gépakciója

Több ízben hirt adtunk már arról, hogy Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter a háborús viszonyok folytán gazdasági felszerelés nélkül álló gazdaságok részére mezőgazdasági gépeket és eszközöket rendelt meg a hazai gépgyárakban. Mint most értesülünk, eddig a megrendelt és leszállított gépek nagyrésze elfogyott és ezért új megrendelések történtek. Az akció keretében kiosztottak a gazdáknak, illetve a gazdák megvásároltak 60,000 darab ekét, 50 motorekét, 20,000 fogasboronát, több ezer vetőgépet, 150 gőzcséplőkészletet, 3000 répvágót, 3000 tengeri morzsolót, 1000 lókapát, több ezer szekeret, jármot, fagereblyét, kézitálgát, kapát, ásót, favillát és vasvillát.

Gaszner Aurél, az Állami Gépakció vezetője, és az Áruforgalmi igazgatóia munkatársunknak elmondotta, hogy a gépek mind elsőrangú gyártmányok. Naponta igen sok megrendelést kap a központ és a gyárak nem tudnak annyi gépet és eszközt előállítani, amennyire szükség volna. A gépbeszerzés megkönnyítése végett az Áruforgalmi, a Hangya és az Országos Központi Hitelszövetkezet a vidéken több raktárt létesített, amelyeket áruval, illetve mintaáruval látott el. Ezek a következők:

A Hangya raktárai: Aszód, Gödöllő, Gyöngyös, Eger, Füzesabony, Jászberény, Karcag, Körmen, Kecskemét, Kaba, Keszthely, Kiskunfélegyháza, Sárospatak, Pély, Szarvas, Szentes, Vác.

Az Áruforgalmi raktárai: Zalavármezei Szöv. Áruforg. r.-t. Nagykanizsa, Vasvármegyei Szöv. Áruforg. r.-t. Szombathely, Hódmezővásárhelyi Áruforg. r.-t. Hódmezővásárhely, Nógrádvármegyei Szöv. Áruforg. r.-t. Balassa Gyarmat. Kirendeltség van Sopronban, Kiskunhalason, Szegeden, Makón, Debrecenben, Nyiregyháza és Vásárosnaményban.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet raktárai: Sárospatak, Esztergom, Hajdudorog, Mezőtur, Czegléd, Pápa, Kunszentmárton, Vepelét, Szarvas, Sárvár, Zala-Szent-Mihály, Keszthely, Szeged és Kecskemét.

Gaszner Aurél igazgató még elmondotta, hogy további raktárak, illetve kirendeltségek felállítása folyamatban van. Ujabbban ismét gépeket gyártanak, főleg cséplőgépeket, tliöröket és vetőgépeket, amelyek az őszi szezonra kerülnek eladásra.

Visszaemlékezés 1919 ápr. 24-re.

Irja: Csiba Márton.

VII.

Dr. Erdős Kálmán és Kerekes Béla mindenáron azon voltak, hogy menjünk fel Budapestre, ott most a legbiztosabb, nem leszünk zaklatásnak kitéve s a további fejleményeket ott bevárhatjuk. Kutyavilág lehet most odahaza.

En azonban más nézetem voltam. En haza akartam jönni. Nekem idehaza családrom van, de meg a parancsunk is úgy szól, hogy térjünk vissza Hajdusoboszlóra.

Érvelesemet nagy lelkiellen elfogadták s délután 5 órakor vonatra is ültünk, hogy hazajöjünk. Éjjel 12 órakor azonban Karczagon le kellett szállanunk a többi utasokkal együtt, mert Püspökladányba csak a katonákat vitték, miután ott harc folyt a románokkal.

Karcagon Kovács Lajos városi tanácsnok ur vendégszerető házában kaptunk elszállásolást és ellátást. Három napig nálá voltunk s igazán hálásak vagyunk neki és kedves családjának, amiért szerencsétlen helyzetünkben minket a veszedelmek idején párfogásukba vettek.

Meg kell még emlékeznünk Herceg Tihmér telekkönyvvezető urról is, aki szintén szívesen látott bennünket.

Elismeréssel vagyunk Dr. Szántó József polgármester ur iránt, aki a legnagyobb előzékenységgel tett meg érdekünkben mindent, amit csak tehetett.

Karcagra április 29-én, kedden, reggel 6 órakor jöttek be a románok. Ott nem történt semmi baj, mert ellenállásra nem találtak. A vörös katonák sem bántottak senkit, csupán egy gőzmalomtulajdonost löttek agyon, mert parancsuknak nem akart engedelmességni. Amint mondták, azért, mert lisztet nem akart nekik adni.

Karcagon való tartózkodásunk alatt természetesen mindig azon töriük a fejünket, hogy miképen lehetne hazajönnünk. Hazafelé azonban nem jöhettünk, mert harc folyt a románokkal. Visszafelé sem mehettünk most már, mert a városból való eltávozás halálbüntetés terhe alatt meg volt tiltva. Ez plakátokon közhírré is volt téve Dr. Szántó városparancsnok által. Értékes, a polgármester is Dr. Szántó s a városparancsnok is az volt. Ez utóbbi azonban névmagyarosítás utján kapta a nevét.

Várnunk kellett tehát, míg vagy erre, vagy arra mozdulhatunk. Mikor azonban kedden reggel a románok szinte meglepetésszerűen Karcagra bejöttek, tovább már nem volt mire várni. Felmentünk a román parancsnoksághoz, megtudakolni, kaphatunk-e utazási igazolványt Hajdusoboszlóra. A parancsnokság az igazolványt a sok ott

rekedt utas közül a mi részünkre állította ki legelőször, mert Dr. Erdős az igazolványt kiállító kapitánnyal románul beszélt s ez láthatólag jól esett neki, hogy egy ilyen szintiszta kálvinista magyar városban, mint Karcag, még valaki románul is tud beszélni.

Most már csak az volt a kérdés, hogyan jutunk haza. Vonaton még 4—5 napig nem lehetett utazni. Kocsit nem kaptunk. Már-már azon voltunk, hogy gyalog is elindulunk, amikor megláttuk, hogy Lősnárt András városi képviselő — aki Ber János barátunk tanácsára román tisztet vit Kiszuzsallásra — visszafelé tértében Karcagon megpihent s addig tudakozódott utánunk, míg csak fel nem talált minket. Nagy örömmel üdvözöltük egymást s az ő szíveségéből, az ő kecsiján április 30-án, szerdán, délután egy heti távollét után hazaérkeztünk. Fogadjá jószágáért köszönetünket!

Utközben láttuk mindenütt a harcok nyomait. Lövészárkok, fedezékek, gránát-töcsérekkel volt tele a mező. Távirtda, telefontörölök lezaggatva. Az előreyonuló románcsapatoktól alig tudtunk jönni. Püspökladányt sértetlen állapotban találtuk, Kabán azonban nagyon meglátszottak a pusztítás nyomai.

Egy óra tájban érkezünk Kabára s ott Daróczy László földbirtokosnak a község alatti tanyáján voltunk szívesen látott vendégek.

Három órakor lithon voltunk. Idehaza a jó barátok, szomszédok, ismerősök, tisztviselők s általában lakostársaink száza üdvözöltek bennünket. Köszönet nekik!

A magam részéről e helyen és ezuttal is köszönetemet fejezem ki Dr. Erdős Kálmán és Kerekes Béla barátainak, akikkel együtt szenvedtem el a lelki és testi kálváriát — azért a figyelemért és előzékenységért, amelyvel a szenvedések ideje alatt elhalmoztak. De azt hiszem, most már ok is belátják, hogy nekem volt igazam, amidőn Szolnokon azt tanácsoltam nekik, hogy jöjjenek haza Hajdusoboszlóra és ne menjünk Budapestre. Ki tudja mi lett volna ott velünk?

Köszönetemet fejezem még ki Demjén Ferenc ref. lelkész urnak és kedves nejeinek, valamint mindazon jó barátainak, rokonoknak és jó embereimnek, akik távollétem ideje alatt, a megpróbáltatások nehéz napjaiban az én ártatlanul árván maradt kis családomat vigasztalták és bátorították.

Aldja meg őket a Mindenható Isten!

(Vége köv.)

HIREK

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

A „Független Hajduság” előfizetési díja:

Egész évre	— — —	100 korona.
Félévre	— — —	50 „
Negyedévre	— — —	25 „

Előfizetéseket helybeliek legelőszörüben a lapkihordók útján, vidékiek postátalványon eszközölhetik.

A kiadóhivatal.

— A református templomban ma délelőtt Demjén Ferenc lelkész prédikál.

— Dr. Matolay Gábor és dr. Gallé Jenő választási biztosok szerdán elutaztak városunkból.

— Tóth Lajos pápai ref. főiskolai zenetanár a héten városunkban időzött.

— A városi dalegyiet újból megalakul a jövő héten csütörtökön városunkban. A háborus évek alatt ez a közhasznú kulturintézmény beszüntette működését, tagjait a harcerekre parancsolták és hat év óta alig-alig adott magáról életjelet. Most újból feléled. Demjén Ferenc elnök szólítja életre. Reméljük, hogy a régi dalárok ismét lelkesedéssel fognak sorakozni a zászló alá.

— A H-Szoboszlói Takarékpénztár r.-t. június 27-én tartotta S. Kovács Sándor aligazgató elnöklete alatt évi rendes közgyűlését a részvényesek élénk érdeklődése mellett. Az évi zárszámadások és jelentések elfogadása után az osztalék részvényenként 10 koronában állapított meg. Rácz Gábor igazgató lemondását sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés s a megüresedett állásra egyhangulag Zakar János kunmadarasi tkp. főkönyvelőt választotta meg. Zakar János a kitüntető választást megköszönte, az állás elfogadására késznek nyilatkozott. Igazgatósági tagul beválasztott egy megüresedett helyre dr. Erdős Kálmán h. polgármester a város részéről.

— A Gazdakör igazgatósága jul. 4-én délután Borbély Gábor elnöklete alatt a gabonabizományosság ügyében ülést tartott. A Gazdakör a szövetkezettel együtt megy bele a gabonaaikcióba.

— A ref. elemi népiskolában a tanítások a múlt héten megszűntek. A tanítótestület tagjai a csonka tanítási idő alatt a legodaadóbb buzgósággal igyekeztek a háborus évek alatt elmaradt gyermekeket előrevinni. Augusztus hó 20-ika körül veszik fel újból a tanítást.

— Megtámadott választás. Hajduböszörményben tasnádi Kovács József képviselő megválasztását megpeticionálják azon a címen, hogy Kovács ellen állítólag bűnvádi eljárás van folyamatban. Hajdusoboszlón is emlegették, hogy petíció lesz. Erről azonban sem a pártelnökség, sem a volt jelölt nem tud semmit és petíció nem is lesz. 10—12 hét múlva ugyis új választásra van kilátás.

— A kaszinó választmánya július 8-án Körner Géza rendőrkapitány elnöklete alatt ülést tartott.

— Köszön és tűzifa rendelés. A város nagyobb mennyiségű tűzifát és cséplő és fűtő szénét rendelt az ellátatlan lakosság részére.

— Hajduhadházon Molnár Zoltán kismarjai ref. lelkész választották a református lelkézi állásra.

— A református iskolaszék július hó 1-jén Szabó Antal esperes-lelkész elnöklete alatt ülést tartott, amelyen az igazgatótanítók kijelölésével foglalkozott.

— A polgári leányiskola évrő vizsgálatát június 26-án folyták le Laczák kir. tanfelügyelő elnöklete alatt.

— Gyöngye termés. A héten az egész határon kezdetét vette az aratás. A buza hozama a legutóbbi forró idő járás miatt három mázsa átlagra esett le. A buzavetés területe a tavaszi összeirához viszonyítva 2000 holddal kevesbedett. Ki kellett szántani temérdek vetést, ami erősen aggasztja gazdáinkat, de az ellátatlanokat is.

— **A fogy. és ért. szövetkezet** igazgatósága július 1-jén ülést tartott. A gabonabizományosságot ezután a szövetkezet fogja képviselni.

— **Leégett ház.** Lukács Samu helybeli lakóháza a IV. tizedben vasárnap éjjel leégett. Valószínűleg a kéményről gyuladt ki a ház. Kár 25000 korona.

— **Megszűnik a közellátás.** Herczegh Bálint és Nánássy Sándor városi képviselők a polgármestert felkeresték és kérték, hogy a közellátási hivatal feloszlása ügyében hívjon közgyűlést. A **gazdaközönség** egyrésze ugyanis nem jó szemmel nézi a hivatal működését, mert abban a véleményben van, hogy a vámörlet ez a hivatal tartja fenn és hogy a múltban ez akadályozta a gazdákat a termények előnyösebb értékesítésében. A képviselőtestület július 4-én foglalkozott a kérdéssel. Az összes felszólalók egyetértettek abban, hogy a közellátási hivatal az ellátatlan közönségre a két forradalom és román megszállás alatt igazi jótétemény, valóságos áldás volt és két év alatt egyetlen panasz sem merült e hivatal ügykezelése ellen. A közgyűlés kimondotta, hogy a hivatalt 1920. szept. 30-án beszünteti, azután felszámoltatja a közellátási hivatal helyett annakidején más hatósági szervet állít be a liszt, őrleési ügyek, hatósági árak lebonyolítása céljából. A határozat jóváhagyás végett felsőbb hatóság elé kerül. A felszámoló és számadásvizsgáló bizottság tagjaival megváltattak Mikulik Nándor piébános elnöklété alatt Borbély Gábor, Erdős Lajos, Borbély Ferenc és Császi Antal városi képviselők.

— **Elítélt kommunikaták.** Szoboszlai Károly, R. Tóth Mihály, Illyés József, Szabó Károly és 7 társát a debreceni kir. törvényszék július 5-én négy-négy havi fogházra ítélte, amiért a bankoktól, adóhivataltól, várostól elrabolt pénzekből Budapesten önfenntartásukra több-kevesebb összeget felvettek és elköltöttek. A törvényszék a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette a büntetést a legtöbb elítéltnél és szabadlábra helyezte őket. Akik ellen más ügyből is megindult a vizsgálat, tovább folyik.

— **Akasztás volt szerdán** Debrecenben, Mezel István 25 éves cipészsegédet, ki egy óvónót meggyilkolt, szerdán felkötötték a törvényszék udvarán.

— **Az aratás biztosítása.** A földművelésügyi miniszter az aratási munkálatok zavartalanításának biztosítása érdekében munkás tartalékcsoportot szervez. A szervezéssel megbízott mezőhegyesi ménesbirtok kiküldöttjei a munkáscsoport szerződésére elutaztak.

— **Gazdasági oktatás iskolákban.** A Gazdasági Tudósító értesítése szerint Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter a kereskedelmi iskolába bevezetendő gazdasági oktatásra vonatkozó tervet jóváhagyta. Az oktatási tervet az elméleti és gyakorlati tanításra egyaránt kiterjeszkedik.

— **Új kisvasút.** Makó és Orosháza között új kisvasút építését tervezik. Emich Gusztáv kereskedelemügyi miniszter a vasút megépítésére az engedélyt megadta.

— **Műláb, mükéz, járógép,** sérv- és haskötők nagy választékban kaphatók **Vitáriusnál, Debrecen,** Piac utca 18., Alföldi-palota. Ferdenövésű gyermekek részére acélfüzöt készít; vidéki megrendelőket vasár- és ünnepnapon Eötvös-utca 85. sz. lakásán fogad.

7-10

— **A Többtermelés és a kisgazdák.** A legközelebb nagyobb számú kisgazdacsoport fogja a kisgazdasági miniszter vezetése alatt a buza és más nemesítésével foglalkozó gazdasági telepeket felkeresni, hogy így a kisgazdák közvetlenül legyenek a tanúi azoknak az eredményeknek, amelyeket növénynemesítés útján elértünk és tapasztalataik alapján győződjenek meg arról a fontos szerepről, amelyet a növénynemesítés ügye a többtermelés szolgálatában betölt.

— **A kormány és az aratás.** Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter az aratási munkálatok zavartalanításának biztosítása érdekében megtervezte a szükséges intézkedéseket. A földművelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya az aratás alatt éjjel-nappali szolgálatot teljesít és úgy a hatóságoknak, mint a közönségnek folyton rendelkezésére áll, ha az aratási munkák során nehézségek merülnek föl. Gondoskodott a miniszter, hogy a gazdasági munkások aratás idején megkapják a szokott pálinka adagot. Intézkedés történt az iránt is, hogy az aratáshoz szükséges szén és benzin kellő időben hozzájusson az érdekeltekhez.

— **Állattenyésztésünk fejlődésének főfeltétele.** Gazdasági helyzetünk javítása érdekében állattenyésztésünk fejlesztése egyik legfontosabb feladatunk. Ennek azonban legfőbb feltétele takarmánytermelésünk javítása. Elsősorban ebből a szempontból foglalkozik ezzel a kérdéssel Konkoly-Thege Sándor dr. OMGE titkár. „Állattenyésztésünk fejlődésének főfeltételei” című most megjelent nagyterjedű könyve. Számszerű adatok alapján világítja meg nemcsak Magyarország, hanem az összes államok állattenyésztési helyzetét és a fejlődés feltételeit, javaslatokat tesz arra nézve, miként lehetne a jelenlegi viszonyok között a takarmánytermelést fokozni. Ez az állattenyésztésünk összesen időszerű kérdéseit megvilágító mű nélkülözhetetlen mindazok számára, akik az állattenyésztéssel elméletien, vagy gyakorlatian foglalkoznak. A könyv megrendelhető a „Patria” könyvkereskedésében, Üllői ut 25. Bérmentes küldéssel 48 korona.

— **A Gazdasági Bank Hajdusoboszlón r.-t. igazgatósága** a tulajdonát képező I. tizedben lévő házát, amelyben jelenleg a városi közellátási hivatal van, el akarja adni. Venni szándékozók írásbeli ajánlatukat az intézet igazgatóságához adják be a hivatalos órák alatt a legrövidebb időn belül. A beadott ajánlatok felett az igazgatóság szabadon határoz.

— **Magyar Tőzsde Kompassz** címen szeptember folyamán jelenik meg Fodor Oszkár kollégánk, a kiváló közgazdasági író évkönyve. A 600 oldalra terjedő mű teljes részletességgel ismerteti az összes tőzsdén jegyzett értékeket és tartalmazza a tőzsdére vonatkozó összes tudnivalókat. Előfizetési ára 75 korona. Bolti 100 korona lesz. Előfizetések a szerkesztő ur címére Budapest V., Vécsey utca 5. alá küldendők.

— **Saját érdeke, hogy mielőtt utazik, menetrendet vigyen magával.** Most jelent meg a máv. összes vonalain közlekedő vonatok menetrendje, mely közli az indulás és érkezés pontos idejét. Megrendelhető 9 koronáért postaköltséggel együtt a Debreceni Hírlap kiadóhivatalában, Debrecen, Csapó-utca 10. szám alatt, A pénz előre beküldendő.

— **Keresek naponta 50—60 liter tejet,** esetleg többet. Cim a kiadóhivatalban.

— **Schuster fogorvos** fogászati műterme Debrecen, Vár-utca 11. sz.

— **Nagyerdői fürdő: Debrecen.** Egész éven át nyitva. Gőz, kád, vizgyógyóosztályok. Gőz nyitva: férfiak részére vasárnap, kedd, csütörtök és szombat. Nők részére: hétfőn, szerdán és pénteken egész nap. Kádfürdő mindennap férfiaknak, nőknek rendelkezésükre áll. Vizgyógyintézet csak orvosi rendelésre vehető igénybe. Iszap pakolások, szénsav, tengeri sós stb. fürdők. Szakszerű kezelések. Mérsékelt árak. Téli és nyári vendéglő helyiségek. Uri és női fodrászat. Közvetlen villamos közlekedés. 3-4

Szerkesztői Üzenetek

Ipartestület választmánya, Helyben. A beküldött cikk nélküli a tárgylagosságot és ok nélkül zavarná a polgárság jó egyetértését, miért nem közölhető. Aláírás nélküli cikket egyébként sem szoktunk elfogadni.

Felhívás.

A m. kir. debreceni katonai körletparancsnokság területén tartózkodó nem tényleges állományu (tartalékos, népfelkelő, nyugállományu és szolgálaton kívüli viszonybeli) hadbírák 1920. évi július hó 14-ig fenti parancsnokság ügyészenél személyesen vagy írásban jelentkezzenek. Utóbbi esetben jelentésükben közölni tartoznak nevüket, volt nevüket, szolgálati viszonyukat (tart., nyugáll., nfk., szkv.), születési évüket, vallásukat, volt vallásukat, foglalkozásukat, állandó lakhelyüket, pontos lakcímüket és azt, hogy hajlandók-e hadbírói szolgálatra önként jelentkezni,

M. kir. debreceni kat.
körletparancsnokság.

Felhívás.

Az 1914—18. évi világháboruban hősi halált halt tisztek hozzátartozóit vagy ismerőseit felkérem, hogy az elhaltak életrajzi adatait és hősi halálának általuk ismert körülményeit a hajdúvármegyei katonai parancsnoksághoz (Debrecen, Vármegyei háza) posta útján vagy személyesen beszo- gáltatni sziveskődjenek.

Ezen adatok a magyar hadtörténelmi levéltárnak fognak beszo- gáltatni.

Hajdúvármegyei
katonai parancsnokság.